

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvrsta (72mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več ko trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravnšškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Tajništvo S. L. S.

Slovenska Ljudska Stranka je napravila velik korak v svoji organizaciji s tem, da je z mesecem avgustom ustanovila samostojno tajništvo S. L. S. — Sicer je tajništvo S. L. S. že dosedaj obstajalo, vendar ni bilo tako sistematično urejeno, kakor se bo to skušalo sedaj napraviti. Namen novega tajništva je in bo, da pospeši občevanje vodstva stranke s posamezniki, kakor tudi s celimi političnimi organizacijami na Slovenskem. Tajništvo bo gledalo zlasti na to, da se naše javno življenje in delovanje razširi, da se naša politična organizacija okrepi in utrdi. Namen tajništva je dalje, da bo dajalo pojasnila in navodila v političnih stvareh, ki se tičejo strankinih interesov, da bo sprejemalo razne nasvete in informacije, ki so važne za stranko. Tajništvo se bo zlasti v prvi vrsti oziralo na kmečke želje in zahteve in se bo zlasti pred vsem zanimalo za naše »Kmetijske zveze«. Zato se naj tudi naše kmečke zveze vedno s celim zaupanjem obračajo na tajništvo S. L. S. Pazilo bo nadalje tudi na druge posamezne politične organizacije in gledalo, da se ožive, kjer spe, in da se nove ustanove, kjer jih še ni. Namen in pomen tajništva S. L. S. je velik in lep, kajti ono bo imelo v evidenci vse naše javne politične razmere. Zato bo pa tudi delokrog tajništva velik, obsežen in težaven. Z delokrogom tajništva S. L. S. bodo pa narastli tudi stroški in izdatki vodstva S. L. S., kajti nastala bo ogromna dopisna korespondenca med tajništvom S. L. S. in posamezniki. Treba bo torej tudi, da se tajništvo pobriga za nabiranje »ljudskega sklada«, iz katerega se bodo plačevali ogromni stroški strankinega vodstva. Tudi to vprašanje je aktualno in se mora kmalu rešiti v prid naše organizacije. — Novo tajništvo je torej za S. L. S. v resnici velikega pomena in želimo le, da bi se delovanje novega tajništva vsestransko razvilo in prineslo mnogo sreče, blagoslova in koristi celotnemu slov. narodu, katerega zastopa S. L. S. tako energično, neustrašeno in častno po krščanskih načelih s svojimi vnetimi, nadarjenimi in uglednimi poslanci. Vodstvu S. L. S. pa čestitamo na novem uspehu v svoji organizaciji, katera se je izdatno izpopolnila z ustanovitvijo samostojnega tajništva Slovenske Ljudske Stranke.

K poglavju o pomanjkanju krme na Kranjskem.

O dolgotrajni suši in njenih posledicah se je že toliko govorilo in pisalo, da bi bilo popolnoma odveč, če bi razpravljali tudi jaz o gospodarski krizi, ki je nastala pri nas vsled pomanjkanja krme. Ne gre se torej zato, da bi pogreval že preznane stvari, ampak vredno in potrebno se mi zdi opozoriti širšo javnost na nekaj, kar bi vtegnilo biti uvaževanja vredno in to ne samo glede na pomožno akcijo proti nasledkom suše na Kranjskem, ampak tudi za one živinorejce, ki so vsled suše tudi prizadeti, pa se vsled svojega gmotnega položaja na javne podpore ne morejo zanašati, ampak si bodo morali krmo sami preskrbeti.

Da se bo izkušalo spraviti k nam predvsem slabo, na mokrih tleh pridelano seno in to ne samo iz Galicije, ampak tudi iz drugih krajev, o tem ni pač nobenega dvoma. S slabim senom pa zlasti kmetovalcem, ki so vsled suše najbolj prizadeti, kakor onim iz Dolenjskega in Notranjskega, ne bo veliko pomagano, kajti njih goveja živina je navajena samo na dobro in sladko seno in vsled tega slabega in kislega sena ne bo hotela jesti. Plačevati meterski stot sena za štrajo po sedem in več

kron, pa se našim kmetovalcem v sedanjih slabih časih ne bo izplačevalo. Zato pa je vsekakor pomisleka vredno, če bi ne kazalo vsaj deloma nadomestiti seno z močnimi krmili, kakor so lanene tropine, sezamove tropine itd., ki jih je mogoče lažje nadzorovati glede njih dobrote, nego pa seno. Močna krmila so namreč, če so ne pokvarjena in nepopačena, vsled njih tečnosti in prebavljivosti izborno izpopolnilo in ob enem nadomestilo za suho krmo. Poleg tega imajo močna krmila dvakrat večjo krmilno vrednost, kakor seno in so pri sedanjih visokih cenah sena relativno cenejša od tega. Pripomniti pa je, da močna krmila niso sposobna za samostojno krmiljenje živine, ampak da so za krmiljenje približno to, kar so umetna gnojila za gnojenje. Hlevskega gnoja ni mogoče popolnoma nadomestiti z umetnimi gnojili in prav tako ni mogoče tudi sena povsem nadomestiti z močnimi krmili. Če bi se pa močna krmila rabila nekako tako, kakor zabela, potem bi bilo mogoče z njih pomočjo pokrmiti ne le slabo seno, ampak tudi druge malovredne kmetijske pridelke in odpadke, kakor žitno in koruzno slamo, strnišče, perje raznih okopavin in celo listje z najboljimi uspehi. Tako malo sena ni pridelal tudi v letošnji suši nobeden naših kmetovalcev, da bi ne mogel za silo izhajati z njim, če bi se pri krmiljenju svojega blaga posluževal močnih krmil in sposedno z njim tudi malovrednih kmetijskih pridelkov in odpadkov, ki mu služijo zdaj skoraj edino le za štrajo.

Na močna krmila opozarjam vse merodajne faktorje, ki imajo pri pomožni akciji proti nasledkom suše odločilno besedo, in še zlasti pa premožnejše kmetovalce, ki državne podpore ne morejo pričakovati.

Kdor pa se hoče posluževati močnih krmil, tisti naj pazi, da ne bo z njimi opeharjen. Dobavo močnih krmil naj bi posredovala edinole kmetijska društva in kmetijske družbe, ki ji morejo naročiti v tolikih množinah, da se njih kemično preiskovanje še izplača. Brez jamstva, da so nepopačena in nepokvarjena in da vsebujejo dotičnemu krmilu običajno množino redilnih snovi, se močnih krmil sploh ne sme kupovati. Močna krmila imata c. kr. kmetijska družba in Gospodarska zveza v svoji zalogi.

Končno še nekoliko besedi o umetni krmil, oziroma o krmilnem kruhu iz žaganja, ki ga je izumil graščak dr. Gorjany in katerega izdelovanje je opisano v zadnji številki »Kmetovalca«.

Da je mogoče deloma pretvoriti lesno staničino (celulozo), odnosno lesno vlaknino v dekstrozo ali grozdni sladkor, je že staroznana stvar. Vzeti je tudi že več patentov za izdelovanje sladkorja, oziroma alkohola iz žaganja. Vsi ti patentirani načini pa so se izkazali, da so neekonomični in vsled tega v tehniki neuporabni in zato sladkorja, oziroma alkohola dozdaj še nikjer ne izdelujejo iz žaganja.

Gorjanyjev način pretvorbe lesnega vlakna v sladkor je sicer zelo preprost in prav tako kemično neizvedljiv. Po Gorjanyjevem načinu se žaganje k večjemu očisti grenkih in drugih neokusnih snovi, v sladkor pa žaganja po tem načinu ni mogoče pretvoriti, kar dokazuje dejstvo, da vsebuje Gorjanyjev kruh jedva sledove sladkorja, in da je v tem kruhu okroglih 34 odstotkov surove vlaknine, od katere pripada na žaganje celih 33 odstotkov in skupno na moko in otrobe, ki so se za kruh uporabile, pa 1 odstotek. Žaganje je torej v kruhu kot žaganje in baš to dejstvo usposobljuje ta kruh za krmiljenje goveje živine in konj, kajti živinče ne potrebuje samo hranin (hranilnih ali redilnih snovi), ki ga nahranijo, ampak tudi težko prebavljivih stvari, ki ga nasitijo in taka stvar je v Gorjanyjevem kruhu žaganje.

Naravnost napačna pa je trditev, da je v 100 kg takega kruha prav toliko hranin (redilnih snovi), kakor jih je v 200 kg sena. Na podlagi kemične analize, ki jo je

napravilo kmetijsko-kemično preizkuševališče v Ljubljani, sestoji Gorjanyjev kruh iz žaganja iz: 8:8% vlage, 11:1% dušikovih snovi (surovega proteina), 1:3% surove tolsče, 42:1% dušika prostih izvlekljivih snovi (ogljikovih hidratov itd.), 33:9 odst. surove vlaknine in 2:8% pepela. Dobro seno na sestoji pri enaki vlagi iz: 8:8% vlage, 14:7% dušikovih snovi (surovega proteina), 3:2% surove tolsče, 44:0% dušika prostih izvlekljivih snovi, 21:0% surove vlaknine in iz 8:3% pepela. Gorjanyjev krmilni kruh iz žaganja ima torej 78 krmilno-vrednostnih enot, dočim jih ima dobro seno 94:5. Po svoji krmilni vrednosti je krmilni kruh iz žaganja nekoliko boljši od slabega sena, ki ima pri enaki vlagi približno 69 krmilno-vrednostnih enot; do-brega sena pa ta kruh v redilni vrednosti ne dosega.

Da prija živini kruh, ki je nastavljen iz okusne moke in prav tako okusnih otrobi ter dobro očiščenega žaganja, je samo ob sebi umevno. In ker stroški za ta kruh pri sedanjih visokih cenah ne presegajo cene srednje dobrega sena, se more za krmiljenje goveje živine in konj kot pomožno krmilo uspešno rabiti in to zlasti zategadelj, ker je ta kruh v kemičnem oziru približno enako sestavljen, kakor seno in torej odgovarja potrebam in zahtevam živinskega krmiljenja.

ing. chem. J. Turk.

Dnevne novice.

+ Za mejo. Pod tem naslovom piše »Slovenski Gospodar«: Odkar je liberalna nestrpnost odbila pristaše krščanskih strank od skupnega dela pri družbi sv. Cirila in Metoda, se je v naših vrstah začelo samostalno organizirati obrambno delo za narodno nevarne kraje. Seveda je ta organizacija še-le v povojih, kajti vedno še so bili vsi naši pristaši mnenja, da se bo liberalna nadutost polegla in omogočila skupno delo. Od naše strani se je na vse zadnje še celo javno (v Slov. Meščanu) ponudila sprava, toda znano je, kako odločno je bila od liberalne strani odbita. To okolnost si je treba posebno dobro zapomniti za naše prvaške javkarje, ki so za vsako liberalno nestrpnost tako radi slepi in gluhi. Sedaj, ko je sprava od liberalcev slovesno odklonjena, se bo naša struja s podvojeno silo poprijela obrambnega dela. In sicer bodo organizacijo prevzele Zveze naših nepolitičnih društev: kranjska Slov. kršč. soc. Zveza ima že svoje obrambni oddelke, ki je založil vžigalice v korist obmejnim Slovincem; štajerska Slov. kršč. soc. Zveza je izdelala načrt za izobraževalno delo na meji ter stopila v stik s Slovensko dijaško zvezo; v tesnem stiku s krščanskim dijaštvom upa svoj načrt tudi polagoma izpeljati. Upamo, da sledijo kmalu tudi tržaška, goriška in koroška Zveza. Naša nepolitična društva pa morajo zveze v središčih krepko podpirati. V izobraževalnih in drugih nepolitičnih oddelkih naj se osnuje obramben odsek, ki bo, kakor prej podružnice sv. Cirila in Metoda, sedaj v naši organizaciji pobiral doneske za obrambo narodno nevarnih mej. Posebno krepko podporo upamo od naših telovadnih odsekov, ki bodo tudi v tem oziru korakali vsem drugim organizacijam naprej! Javkanje o nevarnosti ne pomaga nič, ampak tukaj je treba smotrnega, pozitivnega dela!

+ Novo »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« so ustanovili na Peči na Goriškem.

+ Č. g. Karola Cankarja v Sarajevu je imenoval sv. oče za monsignora. Iskreno čestitamo!

+ Odlikovanje. Nadučitelj in šolski nadzornik v Postojni, g. J. Thuma je dobil naslov ravnatelja.

+ Italijanski krščanski socialci v Istri. Krščansko-socialna italijanska stranka v Istri bo 5. septembra t. l. zborovala v Ro-

vinju. »Omnibus« poroča, da stranka na tem shodu zavzame tudi svoje stališče nasproti tržaškemu »L' Amico«, ki ga urejujejo najhujši italijanski fanatiki, ki so v stanu žrtvovati svoji nacionalni objestnosti tudi katoliška načela.

— O umrlem nadučitelju g. Abramcu piše »Gorica«: Milo nam je pri srcu ob izgubi tega res blagega in plemenitega moža. Bil je vzoren učitelj in vzgojitelj, nad vse dober oče svoji družini in iskren rodoljub odločno krščanskega mišljenja. Naša organizacija bo pogrešala v njem vstrajnega in požrtvovalnega delavca in modrega svetovalca. Star po letih je bil mlad po duhu, mladeniško navdušen je stal v vrstah »Slov. kršč. soc. zveze«, kateri je bil odbornik in sodnik. Veselil ga je vsak napredek krščanske stvari, a bofelo ga je in odločno je obsojal vsako liberalno, protiversko rovanje. Bodril je k delu, navduševal, svetoval in pomagal, kolikor so mu dopuščale njegovi moči. In vsak je rad poslušal in tudi uvaževal njegov modri svet. »Društvu krščansko mislečih učiteljev« je bil podpredsednik in goreč pristaš. Saj je dobro pojml važnost in korist krščanske vzgoje, in zato je vsikdar z žalostjo govoril o novodobni šoli, ki po svojih liberalnih učiteljih zameta stare tradicije krščanske vzgoje in tako zavaja mladino na stranska pota, ki ne vodijo k narodovi sreči. Krščansko misleči učitelji klanjajo v globoki žalosti svoje glave nad grobom svojega dragega tovariša, in ko prosijo za pokoj njegovi duši, prosijo do-brotno nebo tudi za veliko takih blagih mož, kakor je bil rajski. Kaj je bil »Šol. Domu« blagopokojni Abram, to vedo vsi, ki so ga poznali: vzgleden in vzoren vodja in učitelj, da mu ne bo lahko vsak enak naslednik. Pokojni Lavoslav Abram je bil rojen 11. nov. l. 1840. v Idriji. Služboval je kot učitelj na Kranjskem, v Sodražici, v Loškem potoku, v Nemškem Logu, v Kostelu, v Kostanjevici 17 let, v Senožečah 8 let. Pred osmimi leti se je preselil v Gorico, kjer je kmalu potem prevzel vodstvo »Šolskega Doma«, katero službo je opravljal skozi sedem let. Povsod je pustil bogate sadove svojega pouka in dela in ostavil povsod lep in časten spomin.

— Za dr. Luegerjevo ozdravjenje so se danes brale sv. maše v vseh dunajskih cerkvah.

— Kdaj se zgradi novi most čez Savo na cesti Brod-Tacen? — Včeraj bi se bila na tamošnjem brodu kmalu zopet pripetila nesreča. Posestnik iz vasi Brod, g. Ignacij Češenj, je prevažal kamenje s parom konj. Brod, ki je narejen le pa silo, je več kot en meter prekrake. Ko pripeljeta konja na brod, prelomita ograjo in obvisita z vsem prednjim truplom globoko v vodi. Gotovo bi bila utonila, ko bi posestnik ne bil dovolj hitro odrezal štrang, prežagal oja pri vozu in tako oprostil konja. Gosp. posestnik se ima zahvaliti le svoji previdnosti in hladnokrvnosti, da si je rešil lepe konje. — To je že tretji slučaj nezgode pri živini, ki se je pripetil, odkar nam je Sava vzela most. Brod je prekrake in ljudje si z živino več ne upajo čez. Če upoštevamo še nesrečo, ki se je zgodila pred kratkim, da sta utonili ravnotako dve ženski, ki sta na brodu padli z voza, potem je dovolj upravičena zahteva do pristojnih oblasti: podaljšajte brod, napravite mu močnejšo ograjo in — hitro zgradite ob-ljubljeni most! Nesreče niso igrače.

— Kočevec nižjeverstrijki deželno-zbornski kandidat. Krščansko-socialni volivci v 23. nižjeverstrijkem deželno-zbornskem kmečkem volivnem okraju so postavili za svojega kandidata višjega okrajnega živinozdravnika Rudolfa Schleimer, ki je rodom iz mesta Kočevja.

— Katol. izobr. in podporno društvo v Domžalah vabi k jubilejni slavnosti, ki jo priredi v proslavo 60letnega vladanja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. v nedeljo, 23. avgusta 1908 na prostorišču g. tesarskega mojstra Fr. Ravnikarja. — Spored: 1. P.

Emeršič: Avstrijska slavnostna koračnica, godba. 2. P. H. Sattner: Za dom med bojni grom, moški zbor. 3. K. Hermann: Majnikovi zvončki, mazurka, godba. 4. J. Aljaž: Psalm 118., mešani zbor z bas-solo. 5. P. Emeršič: Iz cesarskega Dunaja, valček, godba. 6. Iv. pl. Zajc: U boj, moški zbor. 7. a) A. Foerster: Na slavo Avstriji, mešani zbor. b) E. Adamič: Slavnostni pozdrav cesarju, deklamacija. (Govorijo: M. Šme, M. Kvas in M. Šmon.) c) P. H. Sattner: Bog živi Te, vladar, mešani zbor. 8. Morre-Benedek: Revček Andrejček. Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Pri veselici sodeluje iz posebne prijaznosti sl. domžalska godba. Začetek točno ob pol 4. uri pop. K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin., stojišča 40 vinarjev.

— **Kaj je tudi pripomoglo, da je napravila Vipava tako veliko škodo?** Pri gradbi bohinske železnice je pri nasipu pod postajo v Rihembergu izpodrknil cel grič s stoletnimi hrasti in drugim drevjem vred pod težo nasutega materijala, tako da je nastal strašanski nasip, ki se je pomikal skozi tri leta vedno dalje, pogrnil celo dolino ter sega točasno skoro do potoka Branice. Prizadeti posestniki so se takoj oglašili ter kazali na pretečo nevarnost za slučaj povodnji in zahtevali odpomoč s tem, da bi se osiguralo polje na desnem bregu Branice z močnim betonskim zidom, da bi voda ne razdejala polja. Lani je prišla komisija iz Trsta, ki je rekla, da prizadete posestnike za slučaj škode popolnoma odškoduje. Reklo se je tudi, da se sestavi zapisnik, toda na zapisnik čakajo še vedno, pričakovali pa so že nesrečo. S strahom so gledali, kako je nasip zastavljaval vodo ter jo naravnost odganjal na najplodovitejše polje, na takozvano »Dovšče« (Britof) v rihemberški občini. Ali dobijo prizadeti povrnjeno škodo?!

— **Čebelarska shoda** v nedeljo 23. t. m. se vršila v Trebnju po jutranji maši in v Bršlnu pri Rudolfovem ob 3. uri popoldne. Na obeh shodih bo predaval zastopnik osrednjega čebelarskega društva iz Ljubljane.

— **Predavanje o narodnem pesništvu v Berolinu.** Na kongresu zgodovinarjev v Berolinu je predaval graški vseučiliški profesor dr. Matija Murko o narodni poeziji v Bosni ter primerjal jugoslovanski epos z germanskim in romanskim pripovednim pesništvom.

— **Jubilejna slavnost v Zg. Besnici** v nedeljo, dne 9. avgusta, se je obhajala na slovesen način. Po slovesni maši se je zapel Te Deum in cesarska pesem. Cerkevni govor nam je slikal našega vladarja napram podložnikom kot izgled iskrene pobožnosti, zveste udanosti do katoliške cerkve, lepe milosrčnosti in globoke radodarnosti, ki temelje v vernem srcu njegovem. Ljudska veselica popoldne se je vršila ob obilni udeležbi. Srečkanje je prineslo izdatno pomoč za občinske reveže in popravilo občinskih potov. Vsem, ki so prispevali k lepi izvršitvi te slavnosti se tem potom najprisrčnejše zahvaljuje obč. odbor.

— **Davčna moč Nemcev na Kranjskem.** Iz uradne statistike je razvidno, da so plačali leta 1904 Nemci od 3.843.256 K vseh direktnih davkov le 107.406 K, torej komaj 3%, od indirektnih davkov 9 mil. 110.380 K pa tudi komaj 3%, tako, da ne plačajo Nemci na Kranjskem niti pol milijona, Slovenci pa okoli 13 milijonov kron davkov. Če pa primerjamo pravice, ki jih uživata obe narodnosti na Kranjskem na podlagi teh dolžnosti, pridemo do podatkov, ki so naravnost sramotilni za nas in se dajo razložiti le z veliko potrpežljivostjo našega naroda.

— **Iz jetnišnice v Gradišcu ob Soči** je bilo spušenih 18. t. m. 12 kaznjencev, katerim je odpuščeno ostajek kazni. Med temi so: Josip Mavrič iz Št. Ferjana, Josip Gorjan iz Solkana in Simon Ivančič iz Ljubljane. Pomiloščen je tudi Leonard Plaza iz Terza, ki je bil leta 1889. radi umora obsojen na smrt pa pomiloščen na 20 let ječe.

— **Strelo ubila otroka.** Prošlo nedeljo je bilo Jadransko morje središče ciklona, ki se je raztezal od dalmatinske obali do Lombardije. Po vsem Kvarneru je bilo mnogo dežja in grmljavice. V Fažani je strela udarila v neko vilo. V prvem nadstropju se je neki gospej vsled zračnega pritiska vsula kri iz ust. V pritličju je strela obiskala sobo, v kateri je bil oče s štiri otroci. Enega otroka je ubila.

— **Dva Slovence v Ameriki povozil vlak.** Iz Clevelanda poročajo: Dne 1. avgusta ob 10. uri 30 min. zvečer je vlak povozil pod collinwoodskim mostom rojaka Andreja Malneršiča iz Male vasi, fara Slavina na Notranjskem, in Rudi Anžiča iz Ljubljane. Prvi je bil star 32 let, drugi pa 29. Srečno pa je ušel smrti Jos. Marel, ki je bil skupaj z ranjima na potu, da bi šli v neko prazno karo spat. Ne vé se dobro, kako da niso zapazili vlaka Lake Shore, ki je pridrivil od zada in namestu usmrtil

Malneršiča in Anžiča. Jos. Marel ni zapazil nesreče in je šel brez skrbi spat. Drugo jutro so dobili trupli grozno razmesarjeni. Rudi Anžič je bil pri Nar. Hrvatski Zajednici. Ravno tisti večer sta se sprla z bratom, ki stanuje na Spruce St. Bilo je to prvič, da se je namenil iti spat v karo.

— **Nevarno je ranil v Clevelandu v Ameriki** v prepiru Slovenca Jožefa Lipca pretepač France Hiti. Lipca so prepeljali v bolnico, Hiti je pa pobegnil.

— **V vodo padel in utonil** je v petek zvečer, t. j. 14. t. m. na Vevčah pri papirnici Friderik Šubic, sin tvorniškega ključavničarja. Deček je star 10 let, ima na sebi kratke hlače, višnjevi sukniči in teovnik, srjaco rdeče-križasto, je bos. Kdor bi ga našel v Savi, naj blagovoli sporočiti žalostnemu očetu Francetu Šubic, tvorničnemu ključavničarju na Vevčah, pošta D. M. Polje ali župnemu uradu D. M. Polje.

— **Ustanovljenje brzajavne službe v Cerkljah.** Dne 14. avgusta 1908. uvedla se je v Cerkljah, političnem okraju Kranj, brzajavna služba z omejenim dnevnim službenim časom.

— **Požigalec ujet.** V visoškem okraju v Bosni so se zadnji čas ponavljali požigi. Nedavno pa je neki kmet prejel pismo, v katerem je grozil neznanec: če ne naloži na tem in tem mestu 800 kron, da bo zažgal celo vas. Kmet pokliče sosede, ki zberejo zahtevano vsoto, jo položijo na določeni kraj, obenem pa obvestijo orožnike. Orožniki so čakali skriti prvo in drugo noč — zaman. Tretjo noč pa pride oborožen moški na znani kraj in vzame denar. Orožnik mu zakliče: stoj! Toda neznanec vzdigne revolver in napne. Orožniki so bili pripravljene, eden ustreli in zadene neznanca v nogo. Prepeljali so ga v sarajevsko bolnišnico. Bržkone ima isti lopov na vesti vse požige zadnjega časa v teh krajih.

— **Za podporo po suši oškodovanim.** Pojedelsko ministrstvo je za prvo silo nakazalo 60.000 K za podporo goriškim kmetovalcem za nabavo krme. Vlada je obljubila še večjo vsoto.

— **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Dne 7. t. m. zboroval je pod predsedstvom dvornega svetnika grofa Chorinskyja oskrbovalni odsek. Društveni zdravnik dr. A. Levičnik je najprvo poročal o ljubljanskih oskrbovancih, katerih število znaša sedaj 77. Njih zdravstveno stanje je v splošnem zelo povoljno. Dvem rodbinam, pri katerih se je bal, da bi se vsled neugodnih stanovanjskih razmer jetika razširila na vse rodbinske članke, dovolila se je podpora, da si najamata večje in zdravejše stanovanje. Eni rodbini se je oddala popolnoma opravljena postelj. Učiteljski kandidatinji, ki je le lahko obolela na pljučih, dovolila se je potrebna podpora, da se more zdraviti na deželi. Nato je poročal generalni tajnik dr. Démetr Bleiweis-Trsteniški o novo došlih prošnjah. Prosilki, ki je obolela za lokalizirano kostno tuberkulozo, dovolil se podpora 100 K v svrhu zdravljenja v Gradežu, ker ji je deželni odbor nakazal enako svoto. Prošnji delavca v Jesenicah, da bi se naj njegovo štiriletno za škrofulozo obolelo dekletce poslalo v morskospisic v Gradežu, se žal ni moglo ugoditi, ker se v hospic sprejemajo le otroci od 6. do 12. leta in ker se je letos kopaliska sezona v hospicu pričela že s 1. julijem. Vendar se bo dekletce prihodnje leto poslalo v Gradež. Na prošnjo okrožnega zdravnika dr. A. Homana dovoli se rodbini v radeškem sodnem okraju mesečna podpora 15 kron. Dva petnajstletna sinova, dvojčka, morata namreč skupno delati z jetičnim očetom-krojačem, da preživljata rodbino. Bati se je, da vsled ozke dotike zbolita še ona dva. Podpora jim bode omogočevala, da se bolj hranita in da se saj semterje malo odpočijeta. Žal, da društvu vsled pomanjkanja sredstev v sličnih slučajih ni mogla izdatnejša odpomoč.

— **Premeščen** je gosp. Elija Rawicki, geometer I. razreda avstrijskih državnih železnic c. kr. oddelka za trasiranje v Novem mestu.

— **Gvardijan oo. kapucinov** v Osjeku, P. Tadej Molitor, pojde v isti lastnosti v Požun; na njegovo mesto pride P. Valetrijan Krajčirovič iz Požuna.

— **Grško-katoliški vikarijat za Bosno.** Grško-katoliški škof v Križevcih dr. J. Drohobezky je izročil jurisdikcijo nad civilnimi grško-katoliškimi verniki v Bosni in Hercegovine c. in kr. vojnemu kuratu Ivanu Justinu Ozimkiewiczu v Dol. Tuzli.

— **Azil za ženske ustanovi** v Osjeku tamošnje katoliško žensko dobrotvorno društvo. Stroški so proračunjeni na 100 tisoč kron. Dom izroče dne 2. decembra t. l. svojemu namenu. V domu bo nameščena tudi ljudska kuhinja.

— **Sodne izpmembe v Istri.** Predsednik okrož. sodišča v Rovinju postane sedanji vodja okr. sodišča v Pulju, sodni svetnik Čovaz; na njegovo mesto pride

sedanji ravnatelj sodišča v Motovunu, Špiro Peručič.

— **Reka madžarska.** V šole se čedalje bolj usiljuje madžarščina. Navtiška šola je že docela pomadžarjena. Na gimnaziji je skoraj vse madžarsko; maturanti ne znajo več italijanski pisati. Večina uradov je že pomadžarjena, zlasti matični in pristaniški urad. Kapitani in brodolastniki dobivajo vse odloke v madžarskem jeziku in si jih morajo dati prestavljati, da jih razumejo. Madžarski referenti kujejo v odlokih čudne nove besede, ki jih živ krst ne razume. Skoraj vse uradne tiskovine so madžarske. Na sodišču so madžarski napis. Arpadovi sinovi odpravljajo domačine iz vseh služb. Kmalu bo Reka madžarsko mesto. Vsega tega pa Italijani ne vidijo, ampak se jezijo le, če se namerava na Reki kakšna slovanska prireditelj. Zdaj besne proti zletu Sokolov na Sušak ter groze z demonstracijami. Quem Deus vult perdere, demontat!

— **Otrok zgorel.** V Rovinju je dne 19. t. m. nastal ogenj v neki hiši, kjer stanujejo regnikoli. V neki sobi je bil sam 16 mesecev star deček, Ruggero Fancia, ki ga zbog plamena in dima niso mogli rešiti. Otrok je zgorel.

— **Dragonci.** Iz Ločnika pri Gorici se je preselil cel eskadron tam nastavljenih dragoncev v Št. Andrež, kjer ostanejo po končanem vajah stalno. V Ločniku je baje slaba voda posebno za konje.

— **Kongres zionistov.** V nedeljo se je v Zemunu pričel tretji kongres zionistiške vseučiliške mladje. Otvoril ga je osješki odvetnik dr. Hugon Spitzer. Poročal je Ervin Kraus iz Osjeka in naglašal, da je z upeljavo ustave na Turškem omogočeno udejstvovanje zionistiškega ideala glede Palestine. Na meščanskem shodu popoldne sta predavala Spitzer in Mager o zionizmu.

— **Novo tovarno cementa** tvorijo na Reki dne 1. oktobra.

— **Hrvatska ljudska šola v Pazinu** je imela pred 18 leti, ko so jo odprli, le 60 učencev in učenk. Danes jih ima 330. Tudi lep napredek.

— **Samoumor.** V Osjeku se je ustrelila z lovsko puško v usta Julijana Polc, soproga krčmarja Polca. Zapustila je pismo, v katerem prosil moža, da ji odpusti. Zadnji čas je bila izredno razburjena.

— **Nemščina v Bosni.** V Kreki poleg Dol. Tuzle ima ljudska šola poseben nemški oddelek, ki ga obiskuje šest otrok uradnikov in domačih rudarjev. K stroškom prispeva tudi tuzlanska občina.

— **Čudež v Lurdu.** Hrvatski listi poročajo, da so te dni hrvatski romarji v Lurdu bili priča čudežnega ozdravljenja pet let starega dečka Mirka Dolarja iz Medjimurja, ki je bil od rojstva hrom in se ni mogel ganiti; v Lurdu je pa naenkrat začel hoditi.

— **Pretep med italijanskimi in hrvatskimi delavci.** V Mravincih v Dalmaciji so pri gradnji tvornice za cement zaposleni poleg domačinov mnogi regnikoli. Tudi tukaj so Italijani te dni izzvali hud pretep, pri katerem je bilo več oseb ranjenih. Morajo je priti orožništvo. Nekaj regnikolov je odpotovalo.

— **Opomba k jezikovni drobtini v štev. 172.** »Slovenca« 29. julija: Adjektiv Ivanč se izvaja pač res iz subst. Ivanc, toda ne s priponko -n, ampak s priponko -io = io-; n: n, kateri odgovarja v latinščini priponka -ius iz -ios: pater, patrius; otec (ot-c-), otč- (z otč- -ios: otč-, otč-). Enako Ivancja, Ivanča, Ivanč: fem. Ivanča, n. Ivanče. Torej se dotična vas pravilno glasi: Ivanča gorica, v instr.: pod Ivančo gorico, in ne Ivančo! — Podobno staroslovensko agnč- = jagnjetov, avraam' = Abrahamov človeč. = človekov. Prim. Miklošič, Lexicon palaeoslov. str. 2: ač-ča -v- = jagnjetova, jagnječja kri. Prim. Vondrák, Vergl. Slav. Gram. I. str. 403, 412 in str. 138.

— **Slike o lurskem romanju** so bile te dni razposlane vsem, ki so poslali upravištvu »Slovenca« prave nasiove. Zmanjkalo jih je le nekaj malega in upamo, da jih dobimo v Ljubljano že čez 14 dni. Prosimo torej vsakega, ki tekom tega tedna ne prejme slike, naj piše dopisnico na upravištvu »Slovenca« ter pojasni svojo zahtevo. Obenem naj se oglasi tudi tisti, ki želi imeti fotografijo, akoravno je še ni naročil, ker smo jih naročili nekaj več in jim bomo lahko postregli. Veljala bo okoli 3 krone izvod.

— **Družinsko Pratiko** je razposlalo založništvo brezplačno na ogled vsem našim društvom po Slovenskem v ta namen, da se lahko seznanijo z njo vsi društveni člani ter sploh vsi, ki obiskujejo društvene prostore. Samoobsebi umevno ni treba tega izvoda pošiljati nazaj, marveč naj ostane pri društvu. Društvena vodstva prosijo založništvo, da jo toplo priporočijo vsem članom in prijateljem ter jim

povedo, da je ta pratika prava naša »Družinska Pratika«.

— **Pravo našo »Družinsko Pratiko«** imajo v Ljubljani v zalogi naslednje trgovine: »Katol. Bukvarna«, prodajalna katol. tisk. društva, Ant. Krišper, Vaso Petričič in Iv. Kordek. Na deželi naj se zahteva pri vseh trgovinah s knjigami ter sploh pri vsakem trgovcu. Razprodajalci dobe po 17 kron 100 komadov, ako jo naroče več sto skupaj, jo pa dobe po 16 kron 100 komadov.

— **Kupijo se sledeči letniki »Dom in Sveta«:** 1888., 1889., 1890., 1892., 1893., 1894., 1896. in 1903. — Ponudbe naj se naslovijo na »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.

Štajerske novce.

— **Slovenci kupili nemški hotel na Dobrni.** Iz Celja smo prejeli prepozno za včerajšnji list brzojavko: Posojilnica na Dobrni je kupila nemški hotel Orosel v dobrniških toplicah.

— **Vabilo na mladeniški shod,** ki se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta 1908 na Vidmu ob Savi na vrtu gosp. Podjedove. 1. Ob pol 11. uri slovesna sv. maša, katero služi preč. gosp. duhovni svetovalec in dekan Henrik Verk. Pridgo za mladeniče ima vel. g. Jož. Potovšek, župnik v Artičah 2. Obed. 3. Zborovanje; začetek ob 1. uri popoldne. Pozdrav. Govori č. g. duh. svetnik in dekan H. Verk. Slavnostni govor: Fr. Žebot. Beseda mladeničem. Drž. posl. dr. Benkovič. Pozdravi mladeničev iz raznih krajev. Posavski mladeniči, skrbite, da bo ta vaš shod veličasten.

— **Vlak v ognju.** Iz Rajhenburga se nam piše: Pri osebnem vlaku, ki je došel v noči od 19.—20. t. m. ob ¼ na 12. iz Zagreba v Rajhenburg, so opazili pri vozu za prtligajo dim. Ko so voz odprli, je bil naenkrat ves v ognju. Požarna bramba ga ni mogla več rešiti. Na znamenje za ogenj iz zvonika, se je zbral malone ves Rajhenburg na kolodvoru. Škoda je precejšnja. Voz je uničen in stvari v njem vse sezgane in pokvarjene. Največ je trpela živa perutnina, ki je v ognju mučno poginila. V vozu je bilo med drugim tudi mnogo slanine in jajc. Največje vrednosti pa je bil velik zaboj sirove rumene svile. In to vse je proč. Vzrok ognja so bile najbrže iskre iz lokomotive.

— **Celjski liberalni listi,** posebno stara brezozbka »Domovina«, so vzeli laž in obrekovanje v najem. Lažejo in mahajo okoli sebe, da se vse pravi. Kakor puranu rdeča, tako je tem ljudem črna barva grozna, in zato veljajo vsa obrekovanja in laži večinoma našim gg. duhovnikom. Naši ljudje na to odgovarjajo s pridnim vračanjem »Narodnega lista« in »Domovine«. Le tako naprej!

— **Boj malharjem.** Pravo huronsko vpitje so zagnali štajerski liberalni listi; proti komu pa, ali proti Nemcem? O ne, z Nemci so si debeli prijatelji, ampak največji sovražnik slovenskega ljudstva, proti kateremu se je treba boriti z vsemi močmi, so po sodbi štajerskih liberalcev — duhovniki. Na te liberalne čenče odgovarjati bi bilo škoda časa in prostora. Toda prišel bo čas in ta je že blizu, ko bode slovensko ljudstvo reklo: Boj vsej liberalni bandi!

— **Letina na Štajerskem.** Sadna in vinska letina se na Štajerskem kaj lepo kaže. Ljudje že zdaj govorijo, da jim bo manjkalo posode za mošt. Kakor silimo, se že klatijo razni agenti in sadni mešetariji, ki imajo večidel namen ljudstvo speljati na led. Pozor pred takimi mešetariji!

— **Sokolska slavnost** se je v Ljutomeru klaverno obnesla. Vzrok je bil največ slabo vreme. Pri tem moramo samo to opomniti, da bodo ljutomerski Slovenci dobro odgovorili na dopis v »Grazer Tagblattu«, ki ni smešil samo Sokolov, ampak vse slovensko prebivalstvo. Zato pozor pred gostilnami: »Hotel zur Stadt Graz«, »Gasthaus zur Post«, Stermans Gasthaus, Siderič; trgovine: Hönigman, Rabenstein, Prager, Novak (pek), Malek, Majer, Anuschehek itd.

— **Mladeniški shod v Vidmu.** Za mladeniški shod, ki se vrši dne 23. avgusta, to je prihodnje nedeljo na Vidmu, se je razširila po celem Posavju živahna agitacija. Mladeniči navdušujejo drug drugega. »Iz naše fare nas mora biti največ.« tako pravijo v vsaki župniji. Brez zelo važnega vzroka menda res ne izostane nobeden. In tako je prav.

— **Roparski umor.** Ob veliki cesti med Bruckom in Kapfenbergom so našli prošlo sredo s prerezanim vratom v neki mlaki 22 let staro Zofijo Janda, znano lepoto, ki je služila kot natakarka v Brucku. Šla je v nedeljo na obisk k svojim starišem v Kapfenberg. Na poti nazaj jo je nekdo umoril in oropal. Drugi pravijo, da je nesrečnica izvršila samoumor.

Koroške novice.

k **Imenovanje vojaških gojencev.** Dne 18. avgusta so bili imenovani sledeči gojenci vojaških zavodov pri domačem pešpolku št. 17.: za poročnika: Emanuel Sufiai iz vojaške akademije; dalje za kadete častniške namestnike iz kadetskih šol: Stanislav Zorko, Viljem Grazer, Miroslav Kren, Edmund Bayer, Feliks Trost, Adolf Edelsbacher, Henrik Debeljak (Maribor), Otmar Unar (Libenau pri Gradcu).

k **Čez 4000 romarjev** je bilo zadnja dva praznika na Višarjih, izmed katerih je bilo obhajanih okoli 2700.

k **Razpisano je v področju ravnateljstva državnih železnic v Beljaku 30 mest** za uradniške volonterje. Zahteva se dovršena gimnazija ali realka z maturo. Do prve brzojavne izkušnje se mora zastonj službo opravljati, potem dobi vsak do druge prometne izkušnje 60, po drugi izkušnji pa 100 kron mesečno. Po dveletnem službovanju so volonterji imenovani za uradnike. Prošnje je kolekovati z 1 krono. Prosilci, ki so vojaški službi zadostili, najo prednost.

k **Pri deželni bolnici v Celovcu so dozidali poslopje,** v katerem bode pekarna in električna pralnica v lastni režiji. Ker ima bolnišnica oziroma koroški dobrodelni zavodi že tudi lastno mesarijo, je s prejšnjim združenju vse, kar potrebujejo zavodi za vsakdanjo oskrbovanje bolnikov ali gojencev-slepcev, gluhomutev in za norišnico. Seveda deželni izdatki se vsled teh naprav nekaj zmanjšajo, dotičnim obrtnikom pa to le ni kaj po godu.

k **V pokoj je šel pisarniški ravnatelj koroške hranilnice, dr. Karol Ubl;** na njegovo mesto je bil izvoljen odvetnik dr. Maks Mitteregger.

k **Poročil se je 11. t. m. v Celovcu** deželnovaldni konceptni praktikant v Št. Vidu ob Glini Artur vitez pl. Guttenberg, sin c. kr. tajnega svetnika in bivšega ministra Emila pl. Guttenberg. z gđčno. Marjeto Kreuter iz Celovca.

Ljubljanske novice.

lj **Današnji »Slovenec«** se je tiskal že v novem poslopu »Katoliške tiskarne.«

lj **Pevska skušnja »Ljubljane«** je danes točno ob pol 9. uri zvečer, na kar še enkrat opozarjamo vse gg. pevce.

lj **Ljubljanski hišni posestniki.** Danes je bila v deželnem dvorcu deputacija hišnih posestnikov ljubljanskih pri deželnem odborniku dr. Lampetu kot namestniku deželnega glavarja zaradi iztirjanja deželnihišnih posestnikov, od katerih bi bili mnogi silno hudo prizadeti ali naravnost uničeni, ako se zdaj iztirjajo zaostale doklade, o katerih se je splošno mislilo, da so odpuščene. Dr. Lampe je odgovoril, da se deželni odbor ni smatral za kompetentnega odpisati deželne doklade in da je že prejšnji deželni odbor sklenil iztirjanje. Z ozirom na to, da ima Kranjska dežela črez en milijon letnega deficita, je lahko umevati ta sklep. Upoštevati je tudi to, da so med prizadetimi strankami take, ki se jim ne more nikakor dovoliti oproščenje z ozirom na druge. Zakaj bi n. pr. kaka bogata tujka tvrdka, ki po raznih deželah plačuje doklade, samo na Kranjskem bila prosta? Deželni odbor je pa sklenil, da se ustavi eksekucija vsem potrebnim hišnim posestnikom, ki za to prosijo, in se jim morejo dovoliti po trije polletni roki, katerih prvi zapade s 1. februarjem 1909. Referent je pripravljen v tem oziru iti potrebnim hišnim posestnikom na roko kar najbolj mogoče v okviru deželnoodborskega sklepa. Tudi prošnje za odpis se bodo rešile v tem smislu, da se dovoli potrebnim hišnim posestnikom rok za plačevanje. Dovolitev dalekosežnejših olajšav bi moral deželni odbor prepustiti deželnemu zboru.

lj **Značilna zahvala županu Hribarju!** Mesar-kartelist Jože Kozak poslal je v imenu zadrge (!!) županu dolgo pismeno zahvalo za njegov možati (!!) nastop za interese ljubljanskih mesarjev v občinskem svetu. Mesarji, da se hočejo za to energično nepristransko delo županu že hvaležne izkazati! — Jože Kozak in Elija Predovič že vesta — zakaj, konsumentivolivci pa — tudi!

lj **Vlomilec iz Ljubljane v Trstu prijet.** V Trstu so aretirali 26 let starega delavca Lovrenca Zotmanna iz Ljubljane, ko je vlomil skozi okno v neko sobo ter hotel ukrasti uro budilko.

lj **Stojnice bo magistrat odpovedal mesarijem,** ki ne prodajajo mesa po znižani ceni, kakor so jo sklenili s 15. julijem upejljati. Tržni komisariat ukrene te dni vse potrebno. To je sicer umesten korak, le mesec dni je prepozno storjen. Če ni to morda le — pesek v oči konsumentom, ali pa cika to na bližajoče se — deželno-zborske volitve?!

lj **Pobegnili je predčerašnjim od dela** na Kodeljevem 14letni korigend Jožef Hil, rojen in pristojen v Pazin. Govori slovensko in je pobegnili v prisilniški obaleki.

lj **O tvrdki Maks Lavrenčič** se nam z ozirom na poročilo »Slovenca« da je tvrdka Maks Lavrenčič v Spod. Šiški postala nesolventna, poroča, da je tvrdka Lavrenčič in Domicelj v Ljubljani prevzela posestvo, aktiva in pasiva te tvrdke. Vsled tega dobe upniki plačilo od tvrdke Lavrenčič in Domicelj.

lj **Stavbe.** V preteklih štirih tednih je bilo vsled deževja zunanje zidarsko delo skozi teden dni zadržano. Ker je pa večina letos pričtetih novih stavb tudi že dograjena in pod streho, vreme ni moglo posebnouplivati na posamezna dela. Napredovala so pa v tej dobi stavbna dela vobče: Na cesti na južno železnico so dogradili enonadstropno vilo Iv. Pavliczka, ter je tudi že pokrita. V Kolesijskih ulicah je dograjena enonadstropna vila Iv. Kmeta. V Lattermannovem drevoredu je temeljno zidovje za restavracijsko poslopje dovršeno. Na Kodeljevem so poslopja vojaškega preskrbovališča dograjena. Tekom te jeseni bodo še ometana in osnažena. Enonadstropna hiša trgovca Fr. Babiča na Dolenjski cesti je osnažena.

lj **Prijet tat.** Kakor smo včeraj poročali, je bilo predinočnim v Zormanovo skladišče s krampom vlomljeno in poleg drugih reči ukradene 20 kg slanine. Sum se je obrnil na Jurija Žvokeljna .roj. 1883. v Podsmreki in pristojnega na Dobrovo, kateri je bil že večkrat zaradi hudodelstva tatvine kaznovan. Ko so izvedeli, da dela Žvokelj v kemični tovarni v Mostah, ga je orožništvo takoj aretovalo in so dobili pri njem še vso slanino. Mesto slanine bode jedel Žvokelj sedaj ričet.

lj **Prijatelj koles** se sme imenovati krojaški pomočnik Franc Derenčin, rojen 22. maja 1888. v Bukovju v postonjskem okraju. Derenčin ima navado, da si izposodi kolo, katerega pa ne pripelje nazaj, ampak proda. Pred dobrimi 14 dnevi si je Derenčin izposodil kolo pri Pleškotu i. a. Glincah, ki je bilo vredno 90 kron, potem ga pa prodal nekemu stinaraju. Včeraj ga je policija izsledila in aretovala. Derenčina, kateri je bil že zaradi jednakega delikta kaznovan, so izročili sodišču.

lj **Zopet kolo ukradeno** je bilo ponoči sodarskemu pomočniku Petru Bernšaku, kateri je pustil stati v veži na Marije Terezije cesti št. 16. Kolo je »Styria«, imelo je na zadnjem kolesu novo pneumatiko z robovi in je bilo vredno 120 kron.

lj **Pogreša se čevljar Ivan Bergant** iz Karolinske zemlje št. 50, kateri je odšel že pred tremi tedni od doma, a se še ni vrnil. Ker je udan pijači, ni izključeno, da bi se ne bil kje ponesrečil.

lj **The Royal Wonder Bio.** Današnji spored vzbuja obče priznanje. Posebno se odlikuje slike: »Moderna magija«, »Moč ljubezni« itd. Ta predstava je zadnja ta teden. Sedaj je samo še en nov program.

lj **Zaletela se je odnekod papiga,** katero dobi lastnik pri g. Stuzzi v Šelenburgovih ulicah št. 6.

Bodoča organizacija naših kmetov.

(Nekaj misli in besedi v resen preudarek našim zaupnikom in somišljenikom po deželi, kakor tudi vsem drugim, ki se brigajo in zanimajo za organizacijo kmečkega stanu.)

Vsak stan je dandanes organiziran, združen po svojih stanovskih interesih v društvih in sličnih organizacijah, ki zastopajo in nastopajo za koristi dotičnega stanu. Le kmečki stan je še edini stan dandanes, in to posebno v Avstriji, ki ni še skoro nič organizovan in združen v svojih stanovskih organizacijah. To so znane stvari in zaradi tega se obrnimo danes v prvi vrsti do našega slovenskega kmeta, do našega kmečkega stanu ter pogledmo v njegovo politično in gospodarsko organizacijo. Takoj bomo videli, da je naš slovenski kmet silno malo še organizovan in prepojen z mislijo, da je tudi njemu treba dobre, krepke in sistematične organizacije. Naš kmet še ni prvič politično organizovan. Kaj se to pravi, politično organizovan?

Politična organizacija našega kmeta obstoji v tem, da je združen v političnih društvih, ki zastopajo njegove koristi. In kaka je ta politična organizacija našega kmeta? — Je že dobro izvedena in izpejljana?

Politična organizacija našega kmeta je še jako slaba, to se pravi, naša kmečka organizacija, ki dandanes že v resnici obstoja po »Kat. pol. društvih« in po »Kmet. zvezah«, ta naša organizacija se vse premalo giblje. Tako se morajo v prvi vrsti naše že obstoječe kmečke zveze bolj uglobiti v svoje naloge in cilje. Naše kmečke zveze se morajo gibati, morajo

delati, v prvi vrsti za politično izobrazbo našega kmeta. Naš kmet se mora po političnih društvih in kmečkih zvezah dobro naučiti, kaj se to pravi, politična organizacija. On mora poznati najvažnejše zakone in postave o političnih vprašanjih in stvareh, ki se tičejo njegove občine, on mora dobro poznati občinski zakonik, njega pomen in vrednost za občino in svobodni razvoj naših občanov in državljanov. Ze samo tukaj imajo naše kmečke zveze velik, skoro preobsežen delokrog, ki se bo izvršil le tedaj, ako se naše kmečke zveze res gibljejo, res delajo za naš kmečki stan in njegov razvoj. Naših kmečkih zvez naloga je dalje, da svojim članom na politično-poučnih shodih razloži vse druge važne zakone, bodisi, da so važni za deželo, bodisi, da so koristni za posamezne panoge kmečkega stanu. Naš kmet mora biti tako daleč politično izobražen, da se bo njegova politična organizacija pokazala tudi v gospodarski organizaciji. In to je druga točka, ki mora vedno zanimati naše kmete, naš kmečki stan. Naš kmet mora imeti v prvi vrsti samostojno politično izobrazbo — in iz politične izobrazbe se bo samaobsebi razvila tudi samostojna gospodarska organizacija. Gospodarska organizacija slovenskega kmeta pa se razvije najlažje po naših kmečkih zvezah, nadalje po vseh naših gospodarskih zavodih in napravah, katerih imamo danes še vse trikrat, desetkrat premalo. Kmečke zveze naj bi se v posameznih krajih posvetovale in to večkrat, kaj bi bilo v dotičnem kraju potrebnega in koristnega, da bi se ustanovilo, n. pr. kaka posojilnica, zadruga ali kaka druga taka slična socialno - družabna naprava, ki bi povzdignila gospodarsko organizacijo in moč dotičnega kraja in okolice. Saj vse to bi bilo v korist tamošnjim kmetom samim, v korist cele občine, dá, cele dežele, v korist vseh naših slovenskih kmetov, ker kolikor bolj se naši kmetje sami med seboj organizirajo in združujejo po svojih samostojnih organizacijah, toliko bolj bodo gospodarsko močni samostojni in neodvisni. Torej politične in gospodarske organizacije je treba našemu kmetu. Te dve najbolj važni organizaciji gresta roka v roki in se ne dasta razdružiti. Kjer ni prve, ni druge, in kjer ni druge, tudi ni prve. Ako se bosta te dve strani v organizaciji našega kmeta dobro razvile, potem bode naš kmet lahko dobro napredoval in tudi lahko dobro shajal, kajti politično in gospodarsko organizovan in združen, bo vedno vedel, kaj mu je storiti, četudi pride nanj ta ali ona nesreča. Dokler pa ni združen v političnih in gospodarskih stvareh, toliko časa je tudi težko, da bi samostojno in z vspehom zastopal svoje koristi. Naš kmet mora dobro poznati čas in razmere, v katerih živi, in mora dobro vedeti, da le tedaj si bo res lahko pomagal, ko bo trdno in odločno nastopal po svojih političnih in gospodarskih organizacijah. Kakor hitro bo naš kmet združen v politični in gospodarski organizaciji, takoj se bo videl uspeh na vseh poljih naših upravnih in zakonodavnih oblasti, ki se dandanes vse premalo ozirajo nanj. Zato pa si slovenski kmet mora sam priboriti ugled in veljavo pred državo in to le po trdni, samolastni organizaciji. Naš kmet je navezan v prvi vrsti na samopomoč, na svojo lastno pridnost, razumnost in delavnost, katere mu ne manjka.

Slovenski kmetje, organizirajte se, združite se po svojih kmečkih zvezah in videli boste, da delate v lasten prid in blagor in v korist in pomoč svojim potomcem. Pridno ustanovljajte po vseh krajih kmečke zveze, po katerih in v katerih se bodele poučili o najvažnejših političnih in tudi gospodarskih rečeh in vprašanjih. Ustanovljajte pridno posojilnice-rajtažnovke in širite kmečko organizacijo z drugimi raznovrstnimi kmečkimi družabnimi napravami. Ako boste to storili, izobrazili se boste tudi strokovno v kmečkih vprašanjih, ker politično-gospodarski organizaciji se bo samo ob sebi pridružila tudi strokovna izobrazba slovenskega kmeta. Spoznali boste, kaj je boljše za vaše kraje in razmere, kaj vam več notri nese in kaj je vredno, da gojite in zasajate, redite in živite, da vam donaša več koristi in dobrot za vaše gospodarstvo. Začeli se boste bolj natančno in podrobno, bolj vestno in pridno pečati z naznimi novimi vrstami ali strokami kmečkega stanu, ki jih doslej še niste poznali in ki vam bodo donašale večjih koristi, kakor morebiti sami mislite. Organizirajte se torej pred vsem politično-gospodarsko in k tej važni organizaciji se bode pridružila tudi strokovna organizacija, ki vam bo donašala veliko dobrot in tudi povzdignila naš kmečki stan.

Telefonska in brzojavna poročila.

MINISTRI PRI CESARJU.

Isi, 21. avgusta. Zunanji minister Aerenthal se pripelje sem, da poroča ce-

sarju o posvetovanjih zadnjega skupnega ministrskega sveta. Takrat se določi tudi termin za sklicanje delegacij. Tudi danes je notranji minister Bienerth imel daljšo avdienco pri cesarju.

FRANCOSKI FINANČNI MINISTER.

Dunaj, 21. avgusta. Francoski finančni minister je danes imel daljšo konferenco z ogrskim ministrskim predsednikom. Iz Budimpešte se je odpeljal na Dunaj, kjer ostane tri dni.

JEZIKOVNI BOJI PRI SODIŠČIH.

Olomuc, 21. avgusta. Neki tukašnji odvetnik se je obrnil na okrajno sodišče v Tridentu z nemško vlogo. Sodišče je vlogo zavrnilo, češ, da je v Tridentu samo laščina v občejanju navadni jezik.

Praga, 21. avgusta. Praška fin. prokuratura je poslala na okrajno sodišče v Bodenbachu v neki eksekucijski stvari češko vlogo. Sodišče je vlogo vrnilo z izjavo, da je pri sodišču le nemščina navadni jezik. Finančna prokuratura se je pritožila na okrajno sodišče v Mostah in na ministrstvo.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Dunaj, 21. avgusta. Srbski poslanik je obiskal naše zunanje ministrstvo, kjer je zvedel, da glede začasne uvedbe trgovinske pogodbe s Srbijo dozdej še ni nič sklenjeno. Pri tej priložnosti se ni omenjalo nameravanega obiska srbskega zunanjega ministra Milanovića pri Aerenthalu.

SLEPARSKI PISAR.

Budimpešta, 21. avgusta. Pisar v ministrstvu Desider Halusz je ponaredil podpis ministrskega predsednika in dobil na ta način 10.000 K. katere je zaigral.

PRESEDNIK ROSEVELT IN NAŠ CESAR.

Dunaj, 21. avgusta. Predsednika ameriških Zedinjenih držav je povabil naš cesar, naj pride drugo leto na njegove love. Tudi cesar Viljem in laški kralj sta Roseveltu poslala slična vabila, katere je pa Rosevelt vse hvaležno odklonil.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR.

Inomest, 21. avgusta. Tirolski deželni zbor bo 12. septembra sklican za približno šesttedensko zasedanje. Pred novim letom bo drugo zasedanje.

POLOŽAJ V PERZIJI.

London, 21. avgusta. »Daily Telegraph« poroča, da so se revolucionarci v Tabrisu hoteli opetovano pogajati s šahom, da so pa dvorjani to vselej preprečili s kovarstvom. V Teheranu pričakujejo izbruh novega punta. Živila so neznansko draga. Za tri funte kruha treba dati pet rubljev. Častniki in vojaki dobivajo redno vsak dan svoje porcije kruha, ne pa plače za ostalo hrano.

GRŠKI KONZULI IZ MAKEDONIJE POKLICANI V ATENE.

Solun, 21. avgusta. Makedonski grški konzuli so pozvani v Atene v posvetovanje o položaju, ki je nastal vsled uvedbe ustave na Turškem.

PICQUART V ZRAKOPLOVU.

Pariz, 21. avgusta. Vojni minister Picquart se je včeraj ob 11. predpoldne v Saint Cloudu dvignil z zrakoplovom »Excelsior« ter je prispel ob 2. uri popoldne srečno na zemljo blizu Ruena.

PONESREČENI ROMARSKI VLAK.

Pariz, 21. avgusta. V bližini postaje Pour je romarski vlak, namenjen v Lurd, trčil s tovornim vlakom, 15 oseb je ranjenih, med njimi 11 nevarno.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 20. avgusta.

Pšenica za oktober 11:16

Pšenica za april 11:54

Rž za okt. 9:27

Oves za okt. 8:10

Koruza za maj l. 1909 . . . . . 7:11

Efektiv: vzdržno.

Nova Spillmanova povest.

XIV. zvezek:

Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton 80 vin. — Krasna povest nas vede med divje Indijance, v njih velike jelkove gozde, do romantičnih jezer in rek Gorenje Kanade, in se vrši v prvi polovici 17. stoletja. — Popisuje nam krvave boje med Huronci in Irokezi, dvema sorodnima indijskima rodovima, ki sta po svoji telesni moči in hrabrosti presegala vsa sosednja plemena. Bralec občuduje pri teh divjih sinovih gozdov srčnost, vojniško spretnost in nenavadno premetenost v zasledovanju. Občuduje dalje vestnost in požrtvovalnost hrabrih, belokožcem prijaznih Huroncev do svojega učitelja, francoskega misijonarja pl. Brebeuf.

Ta blagi „črnosuknež“, tako naziva Indijanec misijonarja, pade vsled ponesrečenega boja Huroncev v roke krvoločnim Irokezom, katerih največja zabava je bila mučiti svoje žrtve in gledati, kako se ubogi ujetniki na groznem mučilnem kolu borijo s smrtjo. — Toda kaj vse tvega blagi Indijanec, da reši tujega misijonarja! — Povest bo z vsem zanimanjem in z veliko koristjo čital mlad, kakor dorasel bralec; ni pa toliko za prav male otroke, ker je, kakor vse Spillmanove povesti, polna vznemirljivih prizorov. — Nič manj zanimive so poprej izdane Spillmanove povesti. Povesti jezuita P. Spillmana imajo vse prednosti dobrega, koristnega berila, kakoršnega pogrešamo Slovenci; dosedaj so izšli siedečji zvezki:

I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 40 vin., karton 60 vin.

II. zvezek: **Maron, krščanski deček iz Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. Cena 40 vin., karton 60 v.

III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor. Cena 40 vin., karton 60 vin.

IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

V. zvezek: **Ujetnik morskoga roparja.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

VI. zvezek: **Arumagam, sin indijskega kneza.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin.

VIII. zvezek: **Tri indijanske povesti.** Cena 60 vin., karton 80 vin.

IX. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 60 vin., karton 80 vin.

X. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja velikega. Cena 40 vin., karton 60 vin.

XI. zvezek: **Rdeča in bela vratnica.** Cena 40 vin., karton 60 vin.

XII. zvezek: **Korejska brata.** Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 60 vin., karton 80 vin.

XIII. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama. Cena 60 vin., karton 80 vin.

XIV. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejše misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton 80 vin. 1808 8

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m., sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	738.2	17.4	brezvetr.	jasno	
21	7. zjutr.	38.0	13.8		soparno	0.0
	2. pop.	37.2	26.1	sr. jzah.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temp. 18.3°, norm. 18.4°.

2045 1—1

Zveza slovenskih pevskih društev si usoja naznanjati, da je preminul

dr. Gustav Ipaivc

Pogreb je jutri, v soboto, dopoldne v Št. Juriju ob južni železnici. Slovenski pevci globoko žalujemo ob prezgodnji smrti najpopularnejšega skladatelja slovenske pesmi!

Slava njegovemu spominu!

2042

Zahvala.

Ob nepričakovani smrti mojega edinega sina, ki mi je bil opora na moje stare dni, gospoda

Karola Sojer-ja

župana, posestn. in gostilničarja v Ihanu

se mi je izkazalo od vseh strani toliko sočustvovanja in tolažbe, da si štejem v veliko dolžnost, da se za to javno vsem prav pristočno zahvaljujem. Pred vsem se imam zahvaliti prečasti domači duhovščini za zadnjo tolažbo ter vsem drugim častitim gospodom duhovnom, čč. o. frančiškonom, častitemu g. prof. Pengovu, č. g. župniku Šiški, č. g. kapelanu Orehku, ki so ga spremili k večnemu počitku kakor tudi blag. g. dr. Val. Rožiču za genljivi nagrobni govor. Dalje se zahvaljujem pevskega zboru za genljivo petje, gasilnemu društvu iz Stoba za častno spremstvo; sl. šolskemu vodstvu za spremstvo šolske mladine z zastavo; dalje izrekam še posebno zahvalo za spremstvo in darovane vence sl. občinskemu odboru, domačim mladencem ter vsem posameznim darovavcem, ki so počastili mojega sina s toliko lepimi venci. Zahvaljujem se dalje gg. županom iz sosednih občin, Domžal, Dola, Dolskega in Št. Vida, ki so prišli izkazat čast svojemu tovarišu. Predvsem me veže dolžnost, da se zahvalim vsem svojim sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem ostalim za pogrebno spremstvo, tolažbo in molitev, ki ste mi jo naklonili.

Vsem ključem: Bog Vam povrni! Ihan, 19. avg. 1908.

Ana Sojer,
bridko žalujoča mati.

2046

Zahvala.

Povodom prebriske izgube, ki nas je zadela s prerano smrtjo naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre in tete, gospodične

Terezije Sterk

nam je došlo toliko tolažilnih dokazov sočutja, da se moremo le tem potom zanje primerno zahvaliti.

Sprejmo naj našo najtoplejšo zahvalo predvsem preč. oo. frančiškani ter prečasti g. župnik Iv. Vrhovnik za tolažilne obiske in spremstvo na zadnji poti, kakor tudi slavna „Slov. kršč. soc. zveza“, daljo vsi, ki so s svojo udeležbo pri poprebu izkazali zadnjo čast nepozabni pokojnici in nas tolažili v dneh prebriske izgube. Vsem prav iskrena zahvala.

Ljubljana, 20. avg. 1908.

Žalujoči ostali.

Izjava.

Podpisana s tem izjavlja, da ni imela dne 3. avgusta 1908 namena žaliti gospoda župnika **Gotthard Rott-a** v Zagorju.

Hermine Hering
podjetnikova soproga.

2044

„Glasbena Matica“ javlja svojim članom in vsem ljubiteljem slovenske pesmi, da je velezaslužni in in zelo priljubljeni skladatelj najpopularnejših slovenskih pesmi, gospod

dr. Gustav Ipaivc

dne 20. avgusta v Št. Jurju ob južni železnici preminul. Pogreb bude v soboto dopoldne.

Bodi vrlemu glasbeniku trajen spomin.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1908.

Kupujte vžigalice

„Slovenske krščanske socialne zveze“ z napisom:

„V korist obmejnim Slovencem“.

Zahtevajte jih povsodi!

Velika oblika teh vžigalic, ki se rabijo navadno v domačem gospodarstvu, ima takole zunanost:

Mala (žepna) oblika teh vžigalic pa je na eni strani taka:

Dve roki oklepiti slovensko trobojnico. Na vsaki strani pa je lipov cvet.

Druga stran pa je taka:

Slovinci, kupujte vžigalice le v škafličicah, ki imajo tako zunanost!

Glavna zaloga:

lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. :

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. : 1898 13

KINEMATOGRAPH

The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the world,
Vsak dan velika
predstava

v Lattermannovem drevoredu.
Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 18

L. Geni ravnatelj.
M. Gavrič poslovođa.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Juršič**, lekarnar. Pakrac št. 56, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 814 20—19

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam samo še do 31. avgusta vso poletno obleko za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC 1326
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priljubljenega svoje izborna pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pešturje na dom sprejema restavracija „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnic 11 K 2,000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: 200.000.

**AVSTRO-OGRSKA.
Cesar.**

Cesar ostane do 3. septembra v Išli, nato odpotuje na Dunaj. Cesar se je v Išli izredno poživil in je izborno razporejen. Bil je letos izredno velikokrat na lovu. Začetkom septembra, najbrže 6., se poda cesar v Budimpešto in v Gödöllő, kjer ostane nad štiri tedne. V budimpeštanski cerkvi bo letos prisostvoval 10. septembra za dušniki ob 10-letnici smrti rajne cesarice. Na cesarske vaje, ki se vrše 16., 17. in 18. septembra v Vesprimu, odpotuje cesar 15. septembra, po cesarskih vajah se povrne v Budimpešto, kjer sprejme koncem meseca člane avstr. delegacije. Cesar ostane v Budimpešti do začetka oktobra, nakar se povrne na Dunaj. Sredi oktobra obišče španska kraljeva dvojica Dunaj. Ob 60-letnem jubileju prirede najvojvode cesarju posebno poklonitev v Schönbrunnu. Cesar zasliši danes Bienertha.

Srbska trgovinska pogodba.

Brska trgovinska zbornica je vložila na vlado nujno vlogo, v kateri zahteva, naj se takoj izvede srbska trgovinska pogodba. V poučenih krogih se trdi, da uveljavijo trgovinsko pogodbo 1. septembra.

Velikosrbska propaganda.

Iz Zagreba se poroča, da izpuste danes popoldne zaprte opozicionalne časnikarje.

Jubilejski križec in madžarska opozicija.

Člani opozicionalne levice so sklenili, da vpišejo predlog v ogrski zbornici, s katerim grajajo objavo cesarjevega lastno-ročnega pisma z Wekerlovim podpisom glede na podelitev jubilejskega križca ogrskim državnim uradnikom.

Grofica Harrach umrla.

Na gradu Prugg je umrla 52letna grofica Harrach, zadnja višja dvorjanka rajne cesarice Elizabete. Po cesaričini smrti je vršila dolžnosti višje dvorjanke ob slavnostih in drugih prilikah.

Nemško-češki katoliški shod.

Od 5. do 8. novembra prirede nemški katoličani na Češkem katoliški shod v praslavo cesarjevega in papeževega jubileja.

Protí Prášku.

Dr. Kramařev »Den« se zaletava hudó v ministra Práška in ga kliče na odgovor zaradi zadnjih sodnih imenovanj na Češkem. Očitajo mu, da je prepustljiv in da so po zadnjih imenovanjih dosegli le Nemci svoj cilj, namreč, da se v nemškem ozemlju nastavlja samo nemški sodniki. Práškov »Venkov« se bojuje s katoliško-narodno stranko in se zaletava v katoliško narodno stranko. Ta čas mu pa liberalci in mladočeljni ubijajo ministra, socialni demokratje pa organizirajo proti agrarnim magnatom kmečki proletariat, ki utegne že pri prihodnjih volitvah marsikje poraziti agrarce.

Ogrski železničarji južne železnice za izboljšanje.

Železničarji južne železnice na Ogrskem so vposlali spomenico na ravnateljstvo, ki je naznanilo, da bo vpoštevalo delavske želje. Z odgovorom na spomenico železničarji niso zadovoljni. Sklenili so, da predložijo svoje želje trgovskemu ministrstvu in železniškemu nadzorstvu.

BÜLOWOVI OBISKI

Bilowa sta obiskala poslanika grof Metternich in baron pl. Marschall.

IZREDNO ZASEDANJE SRBSKE SKUPŠČIN ZAKLJUČENO.

Po kraljevem ukazu je zaključeno izredno zasedanje srbske skupščine.

TURCIJA USTAVNA DRŽAVA.

Spor med dostojanstveniki.

Veliki vezir in grški pravoslavni patriarh sta se sprla. Porta namreč zahteva, naj odstavišo smyrnskega metropolita nadškofa Vazilija, a patriarh, ki je vedno rad izpolnjeval portine ukaze, se zdaj brani. Patriarh se je zameril porti, a tudi smyrnskimi Grkom, ki zahtevajo, naj odstavišo Vazilija.

Novi vojni minister.

»Saba« poroča, da postane vojni minister dosedanji prometni ravnatelj Mekaželeznice, ki je bil te dni imenovan za poveljnika odrinskega armadnega zbora.

Častniki odklonili povišanje.

Po sultanovi iradi povišani častniki križarice »Abdul Hamid« so odklonili povišanje, češ, da ni ustavno, ker niso bili povišani na predlog mornariškega ministrstva.

Prihranki.

Po novem proračunu stroškov sultanovega dvora se bo prilhranilo vsako leto nad 100.000.000 frankov. Za vojune so rabili vsako leto 50.000.000, za kuhinjo pa

8.395.000 frankov. Odpravili so sultanov vojaški kabinet in najvišjo inšpekcijsko komisijo, kjer je služilo osem maršalov, 34 generalov in 22 častnikov.

Iz sultanove kuhinje

niso dobivali zgolj hrane le prebivalci sultanove palače, marveč tudi več sto drugih dvoru priljubljenih oseb. Kuhinjske odpadke so prodajali na posebnem trgu v Beşiktašu. Sultanu je streglo pri mizi 40 strežnikov.

Sultan za žensko emancipacijo.

Sultan je še pred nekaj meseci ukazal, da policija ne sme trpeti moderniziranja oblek turških žena. Zdaj je pa vstopil v vrsto borilcev za žensko emancipacijo. Daroval je namreč 500 funtov predsednici turškega ženskega društva, ženi dr. Rifat paše.

Raznoterosti.

Zunanji minister je predlagal, naj se odpokličejo turški poslani na Dunaju, v Berlinu in Belgradu. — Demisioniral je vakufski minister Ekrem beg. — Nekdanji zdaj zaprti mornariški minister je ponudil četrtno svojega premoženja 136.000 funtov v dar narodu. — Mnogo paš v provinci ni izpustilo kljub amnestiji iz ječ zaprte Armenice. Armenski patriarh se je zato obrnil na porto in prosil za povelja, da prekinijo s trpinčenji Armencev. Mladoturki so sklenili, da odpošljejo v Anatolijo delegata, ki odstavi neubogljive dostojanstvenike. V Nympei pri Smirni je neki grški pop objavil ustavo sledeče: »Ustava pomenja, da ni postave in justice. Ni več oblasti, ni več metropolita. Le vojno pravo ostane. Veste li, kaj da pomeni vojno pravo? Bum, bum, in prebudiš se na drugem svetu.« Ljudstvo zato samo sodi. Nekemu tatu v smirnski okolici so kar po stari navadi odsekali pršče.

Agitacija za ustavo v Egiptu.

Glede na agitacijo mladoegipčanske stranke za ustavo je zapustil egipčanski ministrski predsednik Karlove Vare in odpotoval v Kajiro. Perzi, ki žive v Egiptu, so obvestili perzijskega konzula v Aleksandriji, da postanejo egipčanski podaniki, če kmalu Perzija ne dobi ustave in parlamenta.

RUSIJA.

V Peterburgu se govori, da odpotuje car za dva meseca v inozemstvo in da ga bo zastopal neki veliki knez. — Trdi se, da se zaroči carjev brat veliki knez Mihail v Kodanju z neko dansko princezinjo.

BELGIJA PREVZAME KONGO.

Belgijska zbornica je odobrila s 83 proti 55 glasovom postavo, da prevzame Belgija Kongo državo. Nato je zbornica odobrila z 90 proti 48 glasovom v 2 branju kolonialno postavo.

VIHARNA SEJA V PORTUGALSKI ZBORNICI.

Seja portugalske zbornice dne 19. t. m. je bila zelo viharna. Bivši finančni minister Francove vlade je končal svoj govor o proračunu z besedami, da želi kralju Manuelu večjo srečo; kakor jo je imel njegov oče. Poslanec Santos je zaklical: »in boljše ministre, kakor so bili v zadnji vladi.« Bivši finančni minister je na to napadel Santos in se tepel ž njim. Morali so ju ločiti. — Franco vstraja pri svojem sklepu, da opusti politiko.

Delavstvo v boju.

× **Glavna stavka po kranjskih popirnicah.** Delavstvo po kranjskih popirnicah Leykamove družbe stavka naprej vzorno, složno in navdušeno. Vodstvo je pa še vedno trdovratno in izkuša z raznimi grožnjami in spletkami zlomiti štrajk. Ena teh zvijač je odpoved stanovanj in pa grožnja, da puste tvorniška stanovanja izprazniti sodnijsko. Ta je pa lepa! V Vevčih se posebno pritiska, da bi tako spravili na delo delavce po tvorniških hišah. Poizvedovali smo, jeli ima tvornica res pravico, da vrže na cesto delavce zaradi štrajka, a izvedeli, da se mora ravnatoka pravilno stanovanje odpovedati, kakor vsaki stranki. V Vevčih in okolici je običajna poluletna odpoved. Tega običaja se mora držati tudi vevška tvornica, ki ni vsemogočna. Sicer je pa grdo za tvornico, da izkuša s takimi umazanimi sredstvi zlomiti štrajk. A tudi drugače se peha tvornica na vse načine, da bi zvalila delavce v stavkokazje. Tvorniški ravnatelj je hodil in lovil delavstvo v terek po Zgornjem Kašlju. Ker je pa voda zelo narasla, je ob zgornjekrašljskem mostu zabredel v vodo in se le s težavo rešil. Uradniki so 20. t. m. sami naložili nekaj voz popirja, ki so jih potem odpeljali vozniki v Zalog. Čudno je, da zdaj tako poizkuša gospoda loviti stavkokaze. Saj so izjavili pred štrajkom, da če se prične stavkati, bodo izključili delavstvo do 30. t. m. od dela. Besedo pa znajo res držati

lastniki »Leykamove« družbe, kajne, gg. Fopp in Poche? Delavstvo ne more trpeti, da bi uradništvo po spletkah skazilo stavko. Ve, da mora stati v boju trdno in odločno in dati pogum tudi takim, ki se boje tvorniške gospode. Sicer se pa delavstvo čudi, zakaj de se ne pridružijo štrajku tudi uradniki. Saj povoda bi imeli dovolj, ker se ob inšpekcijah ne postopa tako ž njimi, kakor bi to smeli zahtevati uradniki. Končno so pa tudi uradniki družbini nastavljeni. Novega bi nič ne napravili. Saj smo že doživeli, ko so c. kr. uradniki prav pridno pomagali uslužbencem ob pasivnem odporu in tudi na Severni železnici napovedujejo uradniki za jesen pasivni odpor. Vevško uradništvo je večkrat izjavljalo, da drži z delavstvom in da mu hoče dobro, zakaj bi zdaj ne potegnilo s štrajkujočim delavstvom? Saj uradniki menda niso postali zato, da nakladajo tovarne vozove, ker »Leykamove« družbe ne sreča pamet in celo grozi, da še zniža plače. Zdaj to grozi delavstvu, da je preplaši, kaj pa če reducirira plače uradništvu? Menda se zdi družbi presijajna dnevna plača delavki s 35 krajcarjev. Uradništvo bi storilo prav, da samo štrajka, naj išče Taussig sam stavkokaze in hodi v spremstvu orožnikov v tvornico, če hoče. V Vevčih je štrajk splošen. Le neki Novak je v tvornici in pa uradništvo. Štrajkujoče delavstvo je uvedlo strogo stražo pri tvornici, da prepreči morebitne uradniške spletke. Polovico delavstva ima službo podnevi, polovica ponoči. Na Sorškem polju je štrajk tudi popolnoma v redu. Kak zahrbten napad se pa i tu družbi ne posreči, ker je štrajkujoče delavstvo pozorno in previdno. Med štrajkujočim kranjskim popirnim delavstvom čuješ le en glas: zmagati ali pa umreti!

Gospodom organistom.

Dne 30. julija t. l. je imelo podporno društvo cerkvenikov svoj redni občni zbor. Gosp. predsednik je obžaloval, češ, da vsled beganja od gotove strani, ni bila udeležba ob strani organistov dovoljna. (Razumno, ker imamo organisti svoje »podporno društvo organistov in pevovodij.«) Gosp. P., odbornik našega društva organistov je nepooblaščen omenjal, da to ni prav, da imamo organisti svoje društvo, da bi to moralo biti eno samo društvo; kmalu na to pa zopet povdarjal, če pa hočejo organisti iz umetniškega stališča kakšno društvo, si ga lahko ustanovijo, zagrozil pa na to: če bi pa kedo društvu cerkvenikov in organistov nasprotoval, se ga ne bode nikjer več upoštevalo.

Tako torej, sedaj pa k stvari.

Lani smo prišli na osnovalni zbor društva organistov in cerkvenikov skupno, a pokazalo se je, da pretežni del organistov ni bil za skupno delovanje, ker imamo organisti pač druge težnje in namene kot gg. cerkveniki.

Namen društva organistov in pevovodij (pravila so že potrjena od vis. c. kr. deželne vlade, in od vis. č. knez.-škof. ordinarijata) je: gojitev glasbe, izdajanje društvenemu namenu primernih spisov, muzikalij; produkcije cerkvene in koncertne.

Že samo ta določila onemogočujejo skupno delovanje z gg. cerkveniki, kateri imajo društvo le za podporo članom, med tem, ko ima društvo organistov in pevovodij povsem drugo stremljenje in cilj, in sicer: izobrazbo v glasbenem oziru, bodriti tovariše k intenzivnemu delu na cerkveno-glasbenem polju, ustanoviti knjižnico, kjer si bode vsak član lahko za malo vinarjev dobil najlepše muzikalije v pogled, navduševati za njih poklic, ter je namen društva poleg podpore vendar idealen in umetniški.

Izobraževalna društva so probudila naše ljudstvo, vse se giblje, vse deluje v prosep narodne izobrazbe, posebno pa naše pevsko slovensko ljudstvo kar hrepni po domači lepi pesmi, pesmi, srcu sodni, in kedo je v prvi vrsti poklican, da ljudstvo uči, in v ljudstvu razširja lepo domorodno pesem, kot ravno organist! Ker pa smo v času, da samo spolnovanje dolžnosti ni več zadosti, temveč naš čas zahteva ljudi, ki store in delujejo več kot od njih zahteva stan, zahteva na glasbenem polju ljudi, ki bodo z navdušenjem bodrili in učili ljudstvo v petju cerkvenem in svetnem, da bode zopet ljudstvo pelo nekdanje lepe pesmi, in dobre nove, bodisi na polju, v logu ali pri delu. Zato je pa potreba, da so organisti združili v posebnem, da zasebnem društvu, da vsaj enkrat na leto priredi društvo, zdaj v tem, zdaj drugem kraju vzgledne cerkvene produkcije, in za tem svetne.

S takimi nastopi se bode pridobil naš stan glasbeni ugled, na ta način bomo ljudstvo izobraževali, s tem bodrili in učili. Zagotovljen je društvu sprejem v

zveze kršč. socialnih društev, sklenili bomo bratske zveze s sosednimi organistovski društvi, in namerava se skupna zveza cislitvanskih organistov. Deluje se na razvoj najširšega delovanja na narodno-glasbenem polju, kjer bode zavzemalo naše društvo važno nalogo.

Sami gg. cerkveniki so uvideli, da je boljše, da so sami, in resnica je, da so nekateri gg. organisti za združjenje, in imajo prav, če tako upajo prej priti do boljšanja svojega res ne fulminantnega stanja, a še večja resnica pa je: da si bomo organisti na podlagi zasnovanih idealnih, delavnih ciljev, pridobili z izvrševanjem podanih stremljenj oboje ob enem, najboljšanje in ugled. Le delo pripelje do veljave, samo društvo, ki ima namen podpirati, a je brez vseh drugih delavnih, izobraževalnih smotrov in namenov, je pa res mrtvo. Nobenega ne bomo odvračevali, nasprotno sami bomo pristopili kot podporni člani k društvu cerkvenikov in organistov, a naravnost pa tudi povemo, z besedami, ki jih je govoril gosp. P. na shodu gori omenjenem: »Ako bi pa vkljub temu kdo kaj nasprotoval in skušal naši idealni organizaciji organistovskega in pevovodskega društva škodovati, se mu pa ne bode dala nezaupnica, (ker so si jo nekateri dali že sami) in se ga ne bode neupoštevalo, ampak upoštevalo, kakor kolego, ki mu idealni, delavni in za vzpodbudo ljudstva vzvišeni namen ni mar. V našem društvu so vpisani gg. tovariši, ki imajo velike zasluge na cerkveno-glasbenem polju, ki so muzikalčno fino izobraženi, delavni in za vse lepo vneti možje, zato smo pa tudi prepričani, da bodo, ko se skliče občni zbor organistovskega društva, prišli tudi tisti gg. tovariši, ki vsled beganja od gotove strani niso vedeli, (kar sedaj priznajo nekateri) da ima društvo »organistov in pevovodij« že potrjena pravila. V slogi je moč: istina, zato bomo pa skupno podpisali materijelno stran cerkveniškega in organistovskega društva, ob enem pa, kot je gosp. P. na omenjenem shodu milostno dovolil, bomo pa tisti, kateri smo z umetniškega stališča ustanovili svoje društvo, delovali na idealni podlagi, in ne bode pretrečko pet let, ko bode vsak, kdor bode ponosen na ime organist, stal v naših vrstah.

Ign. Hladnik.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Po svetu.

Pomiloščeni kopniški stotnik.

Cesar Viljem je pomiloštil kopniškega stotnika črevljarja Voigt iz lastnega nagiba, ne da bi bil kdo vplival nanj. Policijski predsednik je Voigtu naznanil, da ga ne bodo izgnali iz Berlina. Voigt se začetkom bodočega meseca oženi s svojo nevesto, ki mu je ostala zvesta. Ravnateljstvo nekega berlinskega panoptika je pridobilo napačnega kopniškega stotnika za to, da prodaja razglednice v dobrodelne namene. Naval radovednega občinstva je bil velikansk, a policija je prepovedala Voigtu, da javno nastopi.

Nemški vojaški zrakoplovi.

Dne 20. t. m. zjutraj po osmi uri se je dvignil v zrak Grossov vojaški zrakoplov »Parsefal« s katerim se je vozil tudi saksonsko-altenburški vojvoda Ernst dve uri. »Parsefal« se je dvignil trikrat v zrak.

Ponesrečeni zrakoplovci.

Iz Monakovega poročajo, da se je nad goro Dobra pri Skočavu utrgal od zrakoplova čoln. Zrakoplovca Hartmann in njegov brat sta obležala na tleh z razbitima glavama.

50-letnica rojstva pokojnega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa je danes.

Voda dražja od vina. Poročali smo že, da vlada v južni Italiji, zlasti v Apuliji, grozna suša, in ta suša je dovela do tega, da je tamkaj voda dražja nego vino. Voda je pravi luksus. Siromašni ljudje ne prosjačijo po ulicah denar in kruh, ampak vodo. Vlada razdeljuje vsak teden na stotine tonelat vode, ali vse to je kapljica v morju proti tolikemu pomanjkanju vode. Vlada je pričela vrtati zemljo, da poišče studencev. V globini 100 metrov se nahajajo v resnici in našli so že nekoliko vodnih vrelcev.

Policijski agenti hudodelci. V Berlinu so prijeli 19. t. m. detektivko 22-letno Lucijo Fenske, ker je kradla po prodajalnicah in pa 19-letnega detektiva Karola Metznerja, ki je izsilil več denarja od nekega zdravnika, ki ga je potem ovdajl.

»Visoka porta«. Kakor znano, se tako imenuje otomansko (turško) vlado. Od

Kakor na perzijskem, tako so tudi na turškem dvoru vladarji, ki so vedno živeli le v svojih palačah, dajali avdijence v prvem dvorišču tik vrat (porte). Tu so bila tudi velika posvetovanja, ki so se jih udeleževali ministri in veliki vezirji. Od tod je tekem časa nastala navada, da se je vlado in visoke dvorne dostojanstvenike imenovalo s skupnim imenom »visoka porta«. Ta prvotna »porta« stoji še danes in je arhitektonsko vzor-delo, znamenito ne le kot arheološka, ampak tudi kot zgodovinska posebnost.

Preiskovalni sodnik povzročitelj požarov. V Gmitrienu se je ustrelil preiskovalni sodnik Kulabuhov, ker se je bal preiskave. Zapustil je pismo, v katerem priznava, da je povzročil sam zadnje požare, zato je pa tudi potlačil vse sodne preiskave glede na dotične požare.

Največji dnevnik na svetu. New-Yorški dnevnik »The World« (»Svet«) je obhajal nedavno svojo petindvajsetletnico. Jubilejna številka je imela 200 strani. Iz papirja ene številke bi se dobilo 10 knjig v osminki po 240 strani. Jubilejno številko so prodajali po 5 cent. (24 vin.) Dnevne vesti so obsegale 36 strani. Velik del lista je bil posvečen zgodovinski listi od prvega početka do danes. Prvo leto se je tiskalo 10 milijonov izvodov, zadnje leto pa 257 milijonov. Prvo leto je imel list 137.000 oglasov, leta 1907. pa 1.400.000. Samo za papir se je izdalo tekom 25 let 110 milijonov kron. Zdaj znašajo stroški za papir na leto 8 mil. kron. V tiskarni, kjer se list tiska, je 63 strojev v 1.750 konjskih močmi. V eni uri natiskajo 1.300.000 izvodov na 8 straneh. Za brzojave so izdali prošlo leto 763.000 kron. Izdajatelj in urednik »Worlda« je največji ameriški časnikar Josip Pulitzer.

Parnik z jetniki se je potopil pri Harborovski na Amurju. Utonilo je 105 jetnikov in 10 vojakov, okoli 140 oseb se je rešilo.

Darovi.

— »Slovenski krščansko-socialni zvez« je daroval jubilejno krono Franc Maček, posestnik v Dolenjem Logatcu. Hvala!

Za pogorelce na Bledu je daroval 25 kron Rev. L. Klopčič iz Clevelanda v Ameriki in neimenovan iz Razdrtega 3 krona.

— IV. izkaz prispevkov za P. Angelik Hribarjevo spominsko ploščo v Zg. Tuhinju. Poslali so: Dr. Jos. Dolenc, Ljubljana 20 K; Josip Smolnikar, Mali Hrib 5 K; prof. Anton Foerster, Ljubljana 4 K; Anton Stenovec, Duplje 10 K; Avguštin Šinkovec, Škofjaloka 6 K; Ant. Ferme, Št. Gotard 1 K. — Odkritje plošče bo v prvi polovici oktobra t. l., zato prosí podpisani hitro še nadaljnjih potrebnih prispevkov. — Janez Štrukelj, župnik v Zg. Tuhinju.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

- 5-50 zjutraj.** Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).
- 7-05 zjutraj.** Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst drž. žel., Beljak (čez Področčico), Celovec, Praga.
- 7-07 zjutraj.** Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 9-26 predpoldne.** Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.
- 11-38 predpoldne.** Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec.
- 1-05 popoldne.** Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 3-45 popoldne.** Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst d. ž., Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.
- 7-10 zvečer.** Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 7-35 zvečer.** Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.
- 10-40 ponoči.** Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

- 7-28 zjutraj.** Osební vlak v Kamnik.
- 2-05 popoldne.** Osební vlak v Kamnik.
- 7-10 zvečer.** Osební vlak v Kamnik.
- 10-50 ponoči.** Osební vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

- 6-56 zjutraj.** Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.
- 8-34 zjutraj.** Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 11-22 predpoldne.** Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Področčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.
- 2-32 popoldne.** Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 3-56 popoldne.** Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic, Tržiča.
- 6-50 zvečer.** Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Jesenic.
- 8-37 zvečer.** Osební vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 8-45 zvečer.** Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.
- 11-50 ponoči.** Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

- 6-46 zjutraj.** Osební vlak iz Kamnika.
- 10-59 predpoldne.** Osební vlak iz Kamnika.
- 6-10 zvečer.** Osební vlak iz Kamnika.
- 9-59 ponoči.** Osební vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

BERSON
Gumilje-ve pete.
Največja udobnost! Mirno, tihó stopanje. Zlasti blagodejne za nerazvite in glavobolne so le „Berson gumiljeve pete“.
Dobro se vtozadevnih trgovinah. Pristne le z vtiškom „Berson“.
Edini izdelovalci:
Sigmund Beer & Söhne
Wien, VI.

Zahtevacite „Slovenca“ v vseh go-s-tinjah — Zahtevacite „Slovenca“ na kolodvorih!

Malinčev SIRUP
Izdelovatelj **O. Seydl**
Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Piccoli-j
v Ljubljani
c. in kr. dvornega dobavitelja
papeževnega dvornega dobavitelja

je izboren prirodni izdelek. Poštni zabojček s 3 kg sirupa se pošlje poštne prosto proti povzetju za 5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K za kg. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekl. z zavojno vred v Ljubljani po 1 K 36 h. — Naročila 1617 po povzetju. 100-9

Hiša
z gospodarskim poslopjem, kočó, vrtom, 26 oralov polja, travnikov in gozda, vse najlepše ohranjeno, v lepem kraju spodnjega Koroškega se proda zavoljo rodbinskih razmer za primerno ceno. Naslov pove uprav. „Slovenca“. 1991 4-3

Dečka
sprejme takoj večja trgovina z mešan. blagom na **Dolenjskem**. Ponudbe pod št. „100“ na upravo „Slovenca“. 2028 5-2

V zavodu šolskih sester v Celju se sprejemajo učenke in šoli odrasla dekleta na stanovanje in hrano; te imajo priložnost učiti se vsakovrstna ročna dela — hospitirati v otroškem vrtcu ali vaditi se v navadnem gospodinjstvu. 2024 2-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zob-čistil. sred-stvo **Seydlin**
Izdelovatelj **O. Seydl**
Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Prava istrska vina
Zaradi preobite zaloge se dobijo od **Kmetske vinske zadruge v Bujah** po nizki ceni od 56 litrov naprej 1967 3
bela vina liter po 26 h.
fini teran liter po 21 h.
Geniki in vzorci brezplačno na zahtevanje
Cantina sociale cooperativa Buje (Istria.)

Gena vrčku 20 vinarjev.
Najboljše izvorno, dvojno vležano **prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)**
iz meščanske budjeviške pivovarne se toči v **Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.**
Dobi se tudi **pristni domači šampanjec.**
Cena vrčku 20 v. 645 80-44

Vsled reduciranja **500** tuc. rjuh brez šiva produkcije se **proda** 150/200 cm velikih, obrobljenih, prve kakovosti, 6 kosov za **K 14-30.** Priporočljivo za hotele in kopališča 2009 2
Krasne novosti flanele, barhenta cefira, oksforda, damasta. Posteljno, namizno perilo itd., le boljše kakovosti. **Vzorci zastoj.**
Posebnost: **Nevestine oprave**, tudi gotove, od 500 do 15.000 kron.
Tkalnica platna in bombaža **br. Krejcar, Dobruška, Češko.**

Pozor!
Za **prevažanje vsakovrstnega blaga**, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obitnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka
Josip Škerlj Telefon št. 262. Telefon št. 262.
spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16. 1970 12-4

Zakaj v tujini iskati, Če najboljšje pred pragom leži. 1401 20-11
Planinškova pražena kava
se je vpeljala v kratkem času širom sveta. In zakaj??
Ker je najfinejše kakovosti: zato priljubljena.
Ker je strokovno potom vročega zraka pražena: zato fino aromatična.
Ker je prosta nezrelih in nezdravih zrn: zato zdravju neškodljiva.
Ker je **najizdatnejša** zato **najcenejša**.
Prva ljubljanska velika žgalnica kave
Karel Planinšek
Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

MERCUR
Dunaj, I. Wollzeile 1. Akc. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 2.000.000
Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, davic, valut in denarjev.
Zamenjava in eskomptiranje kšrebnih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.